

Posudek na bakalářskou práci Veroniky Beranové „Vybrané aspekty mezopotámského kultu“

Autorka připravila zajímavou práci, která je logicky členěná. Vychází z obecného úvodu, věnovanému roli kultu ve společnosti (tato část je bohužel velice krátká a obecná), dále pojednává o chrámu jako centru mezopotámského kultu a pokračuje kultovním kalendářem a základními projevy chrámové liturgie. Po těchto kapitolách V. Beranová přesouvá těžiště zájmu na „projevy religiozity mimo chrám“ a věnuje se kultu předků, exorcismu, magii a následně věštění. Tato část je velmi dobře zpracována a obsahuje množství ukázek, které pomáhají čtenáři pochopit danou problematiku. Je třeba si však uvědomit, že také tyto projevy náboženství a kultu měly silnou na chrám, což měla autorka více zdůraznit. Poslední kapitolou je zajímavé porovnání kultu Marduka a Aššura, jenž představuje jakési vyústění celé práce.

Celkově je práce velmi dobrá, je ovšem škoda, že se diplomanta nezaměřila pouze na jedno z probíraných témat (např. věštění), které by zpracovala podrobněji. Bakalářská práce s obecným zaměřením zůstává, kvůli omezenému rozsahu, pouze (byť někdy zajímavým) obecným pojednáním.

Z formálního hlediska má diplomová práce několik drobných nedostatků. V obsahu chybí čísla stránek u kapitol, což znesnadňuje orientaci v práci a další vyhledávání. Na stránce 5 uvádí chrámovou (nartex) předsíň jako „narex“, jedná se však jistě o neúmyslný překlep při psaní. Autorka mohla v 1. kapitole více uvádět prameny a ukázky z nich, jak to činí v kapitolách dalších. Práci by též prospělo, kdyby V. Beranová čerpala z více cizojazyčných knih nebo článků.

Na stránkách 36-37 autorka přebírá poněkud problematický názor J. Bottéra, že vznik věštění byl podmíněn existencí písma a výkladových příruček, který jakoby nepočítal s možností orální tradice. Posledním nedostatkem, na nějž chci upozornit, je rozpor ve dvou tvrzeních, která již sama o sobě nejsou úplně šťastně formulovaná. „Jelikož do chrámu neměl přístup nekvalifikovaný personál, domnívám se, že chrámová modlitba postrádala osobní zkušenost subjektu s objektem, lépe řečeno člověka s bohem (božskou silou).“ (str. 21) „Projevem hluboké zbožnosti může být rovněž modlitba krále, ačkoliv by se někomu mohla zdát pouze formálním projevem loajálnosti vůči oficiálnímu kultu“ (str. 51)

Rád bych ale vyzdvihnul, že autorka do práce zahrнула i oddíly pojednávající o velmi důležitém propojení kultu a politické moci. Dobře například na více místech poukazuje na propojení božského a panovnického kultu, a královské zodpovědnosti (zvláště v případě Asýrie) nebo se věnuje tématu splývání bohů v souvislosti s pohlčováním území (str. 52), případně pozdnímu motivu helénizace. Autorka také vhodně poukázala na „genderové“ rozdělení úkolů v chrámovém kultu (úloha kněží v kultu bohyní a kněžek při uctívání mužských bohů, str. 9). V tomto konkrétním případě je zajímavé porovnání s kultem ve starém Egyptě, kde je podobné členění rolí zaměřeno naprosto opačně.

Pro výše zmíněné nedostatky hodnotím práci jako „velmi dobrou“.

Jiří Janák